

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 18.

Sad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad September 1906.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Arbmo.

Muttom oaivvamuš bođi ovta gærde ovta fangaskipai gæcēam diti fangaid. Su vaibmo bavcāgi, go son oini dam lossa rangaštusa, mi daina fangain læi, ja son jurddeli, atte son uccemusad okti daina fangain adda friavuoda; mutto vuost aigoi son iskat, gudemuš sist læi ænemus dokkalaš. Son jærari dasto sist buokain, man ašest si dokko legje boattam. Mutto de algge si vaddalet ja luoibmat. Juokkehaš celki, atte son læi dat gudnalæmus ja vigitæmus olmai mailmest. Bahas olbmuk legje vaddalam su eisevaldi oudast, ja damditi læi son boattam dokko. Juokkehaš rokkadalai, atte oaivvamuš galgga armetet su ja skenkkit sudnji friavuoda. Vimag bođi dat oaivvamuš maidai ovta nuorra fanga lusa ja jærari sust: »Maid læk don dakkam, manditi don deike læk bigjum?« »Arbmogas hœrra, mon læm læmaš okta ibmelmættom olmai. Mon im læk doattalam mu ačam ja ædnam; mon læm eritvuolggam sin lutte ja hæjos ællema ællam. Mon læm suoladam ja bættam, moadde dimmo mon darbašifcīm jos galgašim buok mu værredagoidam muittalet. Vimag ožžom mon dam, maid mon legjim ansašam, ja mon nielastam gal gillam mu rangaštussam; dastgo mon diedam, atte mon læm dam ansašam duhat gærde.« Oaivvamuš galle didi, atte si buokak læk ansašam rangaštusasek, mutto son celki mojin:

»Moft matta daggar fastes olmuš boattet nuft siega olbmui særvvai? Jottelet valddet lakkid sust erit ja agjet su olgus, amas son fil-

let daid siega olbmuid mange slai bahadakkoi.« Sudnji dallanaga adujuvvui friavuotta.

Igo dat ucca muittalusaš muittot migjidi dam Ibmel sane: »**Jos mi dovdastep min suddoidæmek, de læ son oskaldas ja vanhurskes, nuft atte son andagassi adda migjidi sudoi.**« 1 Joh. 1, 9.

Lundolaš olmuš bælošta alelassi su diles, son cūožžela ja vašasga Ibmel duomo vuostai. Dušše dat olmuš, gutte ješječas dubme, læ dokkalaš Ibmel armo vuostaivalddet. Aido daggar olbmuidi læ Ibmel arbmo addujuvvum.

Rosenius.

Sisaboatto ja olgusgollo.

Muttom boerrašak — cækka Spurgeon — læk lika ilolažak ja duttavažak sin smavva sisaboattoigum, go okta roatto læ vuosta siste. Mutto ærak gæina læk guovte gærde dam mađe bajasdoallon læk munga have nuft likkotæmek dego roatto ruvidid gaskast. Dat, gæst skuovva læ juolgest; dietta buoremus, goggo dat cærvvo; Mutto sæstevašvuotta læ okta buorre dappe. Sæstevaš olmuš boatta lika gukkas 50 ørain, go munga æra ovtain kruvnain. Mangas mannek galle gavppebaikidi oastet, mutto æi ibmerd, maid si ostek. Damditi i læk imaš, atte davja manna, nuftgo okta boares sadnevajas dagja: »Go jalla gavpugi boatta, de kræmmar ruđa oažžo.« Kruvna oudast ožžuk si harve kruvna mađe, ja davja šadda dat maidai dam ašest, atte buok sittek si nuft halbet. Jos olmuš oažžo 10 mone bælle haddai, de oažžo son læt visses dam ala, atte bælle daina læk guocagam.

Mangas læk sæstevažak dalle goas dat i šadda sæstevašvuotta atte sæstet. Si diktet vadnasæsek mieskat dannego æi ligod moadde øra olgusbiegjat bika oudast. Si bigjet koarka koarkkaraigai, mutto diktet buok golggat olgus bunceraige.

Muttomak fast ostek, maid si æi darbaš, damditi go si dam halbbai ožžuk. Mon cækam roakkadet, atte maid olmuš i darbaš oasta son juokke aige ila divrraset.

Cævllaivuotta dakka davja stuorra raige gæfhes olbma bursi. Dat, gutte garraset fertte barggat ja račcat su laibes oudast — mi anoid læ sust silkai ja floielli. Dat læ dego ravdde silkkefirkal bijasi bagjeli go bagjai manna nakkefirkal sagjai.

Suotas læ oaidnet nissona, gæst læ bagjelest su ječas sidast rakaduvvum bivtas, mi læ buttes ja heivve su dilalašvutti. Jos dat balvvalcægje nieiddamannai likkostuvva sæstet muttom kruvnaid, de berre son oastet buore, nana ja liegga biktasid, ige addet ječas fillijuvvut skittardet ruđaides darbašmættom cīnaidi. Juokke nisson dokke juogamasa daihe i masage. Ja biktasin davja olmuš gæppaset dam dovddat boatta.

Mon jakam, atte mi buokak ibmerdet, atte gæppa ašše læ ruđai namatet; mutto i datge læt masage avken daid cōagget okti cōbmet ja vurkit daid. Baha læ gal oaidnet, atte ruđak javkkek dego suoldne bæive oudast; mutto vela bahab læ doallat daid aimoin nuft gukka, atte dak hærnan šaddek dalost. Mi ferttep dast gæcēalet mære doallat, nuft atte mi dast æp šadda skittardægjen æpge hanesen.

Dak, gæina læk buorek akak, ožžuk oaidnet, atte sin ruđak burist

adnujuvvujuk, dastgo dak ævrek, maid akka sæsta læk lika buore, go dak, maid boadnja tine.

Girkko-čoaggem Hammerfest gavyugest.

Dam jage læ dollum mietta min ædnam daggar čoaggalmasak, gost girkko-ašek læk læmaš arvvalusa vuolde.

Daggar čoaggalmas dollujuvvui Hammerfesta girkost 6ad ja 7id september. Dokko legje dalle boattam moanak papak, oapatægjek ja æra olbmuk.

Bisma Bøckman algati dam čoaggem. Son doalai oanekaš sarne dai Jesus sani birra: »Mu rika i læk dam mailmest.«

Dasto doalai proavas Simonsen Hammerfestast saga (foredraga) girko stivritusa birra. Son ouddandoalai dam, atte girkko daihe særvvegodde berre oažžot stuoreb famo stivrit ja doaimatet ječas ašid. Nuftgo dal læ, de læ dat gonagas daihe Norga rika rađdetus, mi stivvre girkko. Rađdetus juokka girkko-ammatid. Dat namat papaid, bismaid, teologalaš profesoraid ja buok girkolaš ammatolbmaid. Særvvegoddest i læk baljo mikkege dagjamusaid dai aši harrai. Dat i berre šat gukkeb læt nuft. Mutto atte sirrit girko aibas erit statast, nuftgo læ dakkum muttom baikin olggoædnamin, dat i gæva laje dabe min ædnamest, arvvali proavas. Min ædnamest orruk olbmuk nu biedgot. Proavas arvvali, atte dat læ buoremus, atte asatuvvu min ædnami daggar girkolaš særvvek: særvvegodderaðdetus, stiftarađdetus ja ædnam rađdetus, mak oktan Norga rika rađdetusain doaimatek girko-ašid. Son gærdoi, atte i son dato, atte girkko galgga algget nagga-tallat rika rađdetusain, mutto atte girkko galgga gaibedet rika rađdetusast væke, vai girkko daihe særvvegodde æmbo go dal oažo doaimatet su ječas ašid.

Dat læ, oanekažat muittaluvvum, sistdoalatus proavas sagast.

Dasto sarnoi bisma, skuvladirektøra, papak ja moanak ærak dai aši birra. Maņemusta sarnoi Posti Joganjalimest Alatægjost dulka bokte. Vainko dak buokak æi boattam buok sa-

jid okti, de servve si daddeke buokak dam arvvalussi, atte girkko daihe særvvegodde berre oažžot æmbo go dal ječas ašid doaimatet.

Dasto doalai bisma sardne-stuolost sarne luteriaš girko ječasvuodai ja hærvasvuodai birra.

Dat læ vuostas dam lagaš čoaggalmas, mi læ dollujuvvum dabe Sameædnamest, ja mi jakkep, atte dat čoaggalmas šaddai olbmuidi buristsivdnadussan ja bajasčuvvgitussan.

»S. M.«

Nuorra nieidaidi.

Darogielast læ okta blađde, mi goččujuvvu nissoni blađden. Dam blađest gavdnu čuovvovaš bitta:

Væket du ædnad!

Don dieđak, atte du ædne rakista du. I gavdnu dat rakisvuotta mailmest, mi læ nuft stuores go ædne rakisvuotta su manaidasas. Dam rakisvuoda berrebetet di nuorra nieidak arvost adnet. Ane dam stuoremus buristsivdnadussan ja mavse dam fast ruoktot rakisvuodain. Alle difte du ædnad barggat ječas jamas ja don ješ joavddelassan vazak. Alle difte su occalet du væke ja du rakisvuoda, man birra sust stuora jurddagak legje, dallego don gietkamønna legjek ja su askes mojhaddet. Alle hæpanadada væketæmes du ædnad.

Davja læ gal nuft, atte du ædne sitta sæstet du bargost; mutto alle don alo su buorrevuoda navdaš, valde dam noađe, mi su olgi alde vølla!

Guokte mano buoccamviesost Bodægjost.

(Vehaš mu bæivvegirjest.)

(Čali Ole A. Andersen.)

(Loappa).

Dal læi dat vurdujuvvum bæive boattam, go mon galggim opererijuvvut. Mutto vel ferttijim vuorddet gaskabæive ragjai.

Dam sæmma bæive botte maidai manga buocce buoccevisoi, ja dai scervest læi maidai okta buorre usteb must, gæina mon legjim manga jage dast ouddal oappasmuvvam. Moai dieđostge haladæime færa maid ja læime avost monno oaidnalæme diti, nuft imaš sajest go buoccevisost. Aigge golai jottelet, ja farga časki dibmo 12,

ja sæmmast buktujuvvui gaskabæive borramuš. Mon im ožžom dam bæive borramuša, dannego mon galggim opererijuvvut. — Go doaktarak legje gærggam borramest, de ravkkujuvvujim mon ouddan operations-ladnji, mi læi nubbe etašest. Mon dego ilosmuvvem dam bovddijume diti ja mannim bajas lokti, gost doaktar nibe sajaši, vai juo riehta burist basta. Son dagai mudnji manga gačaldaga, vai mon movtast bissom. Go son læi gøerggam su fidnos dakkamest, de kommanderijuvvujim mon operationsbenki ja dalle æm læm moai šat guovta, mutto mi læimek obba guđas oktan muina, namalassi guokte doaktara, guokte diakonisse ja okta æra vække-olmai, gutte lavve buocci guoddašet oudast maņast ja ain æra væke dakkat. Dat sæmma olmai čanai mu giedai ja juolge (dærvas juolge) gidda dam namatuvvum benki. Dast maņel bijai dat »vække-olmai« svampa mu njune ala ja algi goaikkotet muttom lagaš lappasutte goaikkanasaid (kloroforma) dam svampa ala, maid mon ferttijim sisa vuoigŋat, ja mi dakka olbmu nuft njuorasæu, atte son jabma maņašassi. Oanekaš aige goaikkotæme gæčest dovddim mon ječam appetæbmen. Stuora vaivin ja lossa vuoigŋamin ferttijim mon lokkat nuft gukkas go nagadim — 20 ragjai; — mutto im šat gukkebuidi; dastgo dal dovddim mon — jabmema. Gal vægja dat sadne, jabmen, imaštattet maņgasa. Daida soames jurdašet, jabmam ja daddeke ællemen. — Dat læ čielgga ašše, atte jabmen boddo læ maņemus ja juokke lakai viktigæmus boddo, masa olmuš uccan avvera bigja. Nuft læi maidai muina. Mon dovddim jabmema ja oroi mu mielast, dego maņemus boddo læi boattam. Mutto maid galggim mon dakkat, dal læi ila maņned. Guokte golbma lossa gæsanasa, de orrom mon mannamin agalašvuoda sisa, ja de im dovddam inge gullam šat maidege, ouddalgo mon fast bajasravkkujuvvujim ja legjim dego æra mailmest. Dalle im læm šat æmbo dam lanjast, gost mon maņemus legjim ja imge dam dilestge. Mon legjim dal vuolas guddujuvvum mu sængasam ja stuora bakčasiid siste im diettam, gost mon legjim ja gæi særvest. Dam givo siste botte mudnji manga lagaš jurddaga ja govatalama, mak mu bukte čierrot ja maid

mon dast im šate namatet. Mon čirrom dego ucca manaš, ja dam čirrom maņnel æska bottim mon albma aibmoi daihe goccajim duottavuodast. — Nuft legjim mon vasetam 5 dimo dam lossis nakkar siste, maid mon im vajaldatte goassege dam ællemest.

Dat gippo mi čuovoi dam operim maņest bistil olles jandur ovta mærest, nuft atte mon im ožžom oadđet algage. Ja mi vela bahab læi, atte mon im ožžom likkastet im ucanašge rubmašin, vaiko stuora bakčasak mu dam viggategje dakkat. Dastgo jos juolge i galggam erit voeltat su sajestes, de dasa diedostge galgai jaskadvuotta. I læm havske dat vuostas jandur æige vel dat vuostas vakkokge jaskadvuodast orrot nuft atte i likkastetge. —

Ain dalge, go mon čalam dam bitta, de boatta mu muiitoi dat mu buorre usteb, gutte mu nuft davja væketi duon buoccamviesost, ja gi ferti guodđet dam saje alma dærvasmuvækætta ja alma dam doavotaga, atte son dærvasmuvva; dastgo sust læi tereg. —

Dam guovte mano sisa, maid mon dobbe legjim, oappaladdai jabmem davja dam vieso. Maidai dam lanjast, gost mi leimek, jami okta olmai su buoremus agestes, gi erinomašet læ bissanam mu muiitoi. Son i læm riehta čielgas oaivest, ige son ællam gukkeb go guokte bæive buoccamviesost. Sudnji i avkotam maidege sardnot; dastgo dast i læm mikkege avkid. Nuft i læm buorre sælve ožžot, maggar dilest son guđi dam mailme. Iddedest ijas, ouddalgo son jami legje sust hirbmos givok, mai siste son bargai hirbmadet. Ouddalgo son hæggas rotti, bakkodi son: »Mon jaman, Ibmel væket mul!« Dak legje su maņemus sanek ja maidai dak čielggasæmus sanek, mak su njalmest legje olgusboattam dam rajest go son læi boattam buoccevissoi. —

Mangasi læ buoccevieso reiso mangan have avkken sikke rumašlažat ja vuoinažat.

Go guokte mano legje gollam, de legjim mon dam mađe, atte mon bessim ruoktot maccat. Dam 8ad mars olgusčallujuvvujim mon buoccamviesost, ja dam 9ad bæive jottašim mon fast dampa mielde ruoktot Sigerfjori guovte soabbe vægald. Dalle legjim mon sagga hæjob go mon dokko jot-

tajim; dastgo dalle læi must dušše okta soabbe, mutto dal legjim mon nuft hæjjo, atte mon fertijim adnet guokte soabbe. Mutto de læi must vuorddemest buoreb doavvo, mi dal læ ollašuvvam nuft, atte mon bæsam vagjolet soabbetaga.

Ouddalgo mon loappatam dam matkečallagam, de aigom mon nævot juokkehaža, gutte darbaša stuoreb dalkastume, atte son occa aige bale rađe bæssat lagamuš buoccevissoi, gost læk buorek doaktarak ja gost son maidai ožžo buorre divšo; dastgo buoreb læ gillat ovta have, go atte giksašuvvat obba ællem age.

Nuft manai dat reiso.

* * *

Mon im læm jurdašam sisabigjat blađđai dam bitta; dastgo i dat diedostge læk buokai miela mielde, mi maidai i obba lækge vuorddemest; mutto go mu ustebak ja fuolkek, guđek maidai læk læmaš vækkalažat dasa, læk halidam dam gullat ja manga have jærram must breva bokte dam aše birra, ja go »Nuorttanaste« redaktora læ addam saje dasa, de læm mon gæččalam dam muittalet nuft moft læ.

Doavvodedin. atte mu ustebak ja fuolkek lokkek dam bitta, loapatam mon mu čallagam ollo vaimolaš gitalusaiguim sigjidi, guđek mu læk væketam.

Dærvuođaguim

Ovla Andras.

|| Gukken ja lakka. ||

Barggoaigge ja barggobalkka.

Muttom engelas blađde muittala, atte snikkarak

Londonest	barggek 50 dimo	vakkost,
		ja tinijek 40 kr.
Newyorkast	— 44 d.	— 88 „
Parisast	— 60 d.	— 47 „
Berlinast	— 54 d.	— 33 „
Romast	— 60 d.	— 13 „

Murarak

Londonest	50 dimo,	tinijek 40 kr.
Newyorkast	44 —	— 107 „
Parisast	54 —	— 31 „
Berlinast	46 —	— 48 „
Romast	60 —	— 14 „

Malarak

Londonest	50 dimo,	tinijek 33 kr.
Newyorkast	44 —	— 77 „
Parisast	54 —	— 31 „
Berlinast	53 —	— 30 „
Romast	60 —	— 17 „

Addaldak min gonagassi.

Dačak Šanhajast, Kinast læk min

gonagassi addam addaldaga. Dat læ okta čabba silbbaskrina, man ala læ čallujuvvum »Dačain Šanhajast.« Gonagas giti vaimolažat dam addaldaga oudast.

Vargain

læk Barggoruošak dakkam olles stui-me. Si legje gærggam A. Brodkorb balvvalusast ja legje muttom ækked ožžom vinne, ja si algge garrimoaivest hirbmadet stuibmedet. Politia gæččalegje dam vistai bakket, gost Ruošak asse. Mutto Ruošak lassijegje uvsaid, ja dak 4 politia buokak sarjaduvvujegje. Soaldatak ladnes fertijegje dasto olguskomanderijuvvut. 37 Ruoša šadde rievte oudi.

Madda-Norgast

læ dam jage olgussaddijuvvum stara-gudna 50 duhat krivna oudast.

Serbia gonagas

Peter læ fakkistaga hui garraset buoccam.

Kilest, Lulleamerikast

læ fast læmaš stuora ædnaudoargastusak.

Oddasistvalljim Væsta-Finmarkost.

Njælja valggagioldast i læk vel dietto boattam. Stuoradiggeolmajen læ Jakob Andersen dam ragjai ožžom 343 stemma, Østlyngen 382 ja Wringsted 232 stemma.

Ruošaænam.

Stockholmast telegraferijuvvu, atte guokte vieljaša Larson ja muttom Suobmelažak læk aresterijuvvum dobbe, go læk gavdnam sin orromlanjast dynamita ja granatluođaid. Petersburgast galggek eisevalddek vissevuodda læk ožžom dasa, atte anarkistak læk kaisara dubmim jabmemi. Kaisara sloatta ja juokke olmai su dalost læ garra vavta vuolde. Dal læ kaisar læmaš Suomaædnamest, ja son læ ollo varritusaid vuostaivalddam. Loppeduvvum læ, atte go son ruoktot boatta, de son sorbmijuvvu.

17 politiofficera ja 34 dabalaš politia læk æro occam sin fidnostæsek, damditi go si ballek, atte maidai sige sorbmijuvvujek.

Dal læ Ruošaaednamest mæreduvvum, atte juokkehaš, gutte sarnotta nubbe moivve rakadet daihe særvvat mange sorbmim særvvai, galgga

baččujuvvut dallanaga alma mange riehte doalataga.

Baivvalažat

olguvågjoiek dal Ruošaaednamest bagjel Tuiskalanda 2000 olbmui, ceeb daid goek ära gäino mannek.

Hävskalaš agja.

Muttom vuoras madden min rikast, gæn namma læ Wincents Johansen Gjerde Akessvold gieldest lakka Birgena, matta goččujuvvut hävskalažžan. Son læ riegadam dam jage 1808 ja læ dal farga 99 jage boares. Mutto son læ vel nuft arvod, atte son dam gäse lajoi læ dakkam su vivas, nieida barnes ja nieida barne barnes särvest. Su vivva læ 77 jage boares. Son læ maidai vuoiņa bælest ollaset dærvas. Virkoivuodain matta son muittalet boares beivi birra. Višsalvuodain čuovvo son maidai min aige dappatusaid. Son ješ jakka, atte gal son čuođe jage ragjai älla.

Hirbmos garra bieggak

læk læmaš Hongkongast. 10 duhat olbmui læk dai bokte hägasek manatam.

Stockholmast

læk gieskad gavdnam ovta granatluodafabrika. Moadde Ruotalaža ja muttom Suobmeläžak læk aresterijuvvum.

Dalve

orro dal lakkanäme garraset. Mannam vakko muti dabe i dušše varidi, mutto gidda märragaddai. Daida dalve dam jage boattet arrad.

Jottesrutadamma »Kong Halvdan,« mi Tromsa ja Čaccesullo gaskast læ jottam, galgga häittet oktober mano loapast. Dat manna dasto oarjas ođđa mašina ja aldagasdollačuovga oažžom diti. »Haakon Adelstein« valdda su ruta muttom manoid.

Turka ja Bulgarien.

Saddagoson soatte?

Manneigo Bulgarien dal gukka juo læ oktičaggam soaldati Turka raje lakka, orro Turka dego čorma čarvvenen vuostai. Son orro rakkanaddamen soattat. Adrianopelli læ daina manemus beiven 800 turkalaš kanovnak fievrreduvvum, ja bæivalažak bottek dokko soaldat ja soattebierrgäsak. Kanonain læk 600 sadidijuvvum Salonikki. Gäinok Bulga-

ria rajidi rakaduvvujek standi, nuft atte vuogjet sattek. Konstantinopelest i jakkujuvvu almaken, atte Turka arvvalus læ soađe alget.

Mailmehistoria.

(Lasse oudeb nummari.)

Havdek.

Ænemusad læ gavdnujuvum havdin. Gäđgehavdek gavdnujek Europast, Afrikast ja Asiast gidda Indien ragjai. Ollo havdek læk gavdnum bronze-aige rajest. Muttom sajest Spaniest rogge ja gavdne 6 gavpuga ja ravastegje 1300 havde, — ja daina havdin čei læm uceeb go 10 duhat boares dinga.

Gäđge-aigge vel ain.

Mi mattep ibmerdet dast, maid mi læp lokkam, atte i læm buok olbmuiin gäđgeaigge oktanaga ige väike-ige ruovddeaigge oktanaga. Muttom olbmuk legje gukkebuidi boattam go čerak, ja sist legje dingak ja bierrgasak ruovdest, dallego ärain legje gäđgest.

Dak, guđek gukkemusad boaitobelin asse, ožžo dam, mi ođas læi manemus. Dallego legje ovta gouagas šloatast Asiast bagjalagai barddujuvum ruovddedingak čobman, adne olbmuk bronzevärjoid Davven. Amerikast adne väike ja gäđge 1500 jage Kristus riegadäme manne; dalle legje olbmuk Danmarkost dovddam ruovdde juo 1900 jage. Ja vela læk olbmuk, guđek ellek gäđgeaiggest. Vela bigjet vilda olbmuk sagge gäđge vuostai ja borijek čäda saddo ja čäce väigald. Vela læk Eskimoarak, guđek luddijek flinta smavva basteles snaidam ja daina rakadet saittenjuolaid, ja dam sämma rakadet si maidai bocčuorvin. Indianalažakge ain vela rakadet njuollanjunid gäđgest. Dat, maid änam migjidi læ muittalam, læ duotta, dam äp darbaš äppet.

Olmussogak daihe nalek

Mi diettep, atte dak olbmuk, guđek gullek sämma sokki, lavvijek ješ gutteg guoimesek vuovdnasi læt. Dak sämma olmušnalek, mak gullek sämma albmugi, læk maidai ješ gutteg guoimesek vuovdnasi, ja dak olmuššlajak, mak gullek sämma olmušsuorggai sulastattet maidai. Dak olmuššlajak læk vebaš sogalaža guđekguoibmasäsek. Ja dak olmušbärrašak

daihe nalek mattek gullat daihe læt sogalažak sagga stuoreb olmušnali-guim. Mailmest gavdnujek manga daggar stuora olmušbärraša daihe nale, mutto dast namatöp mi dušše guokte, namalassi:

Semitalažai ja Indo-europealažai.

Indo-europealažžan goččujuvvujek si, damditi go sikke Indialažak ja čenaš oasse Europa albmugin gullek dam sokki.

Si læk dak märrkalämusak dam guovte olmušbärrašest ja dak arjalämusak. Mutto nuft i læk älelassi læmäš. Semitalažak legje dam ouddal. Si oapategje Indo-europealažaidi ollo dast, maid si ječa legje ärain oappam daina ädnamin, gost si asse.

Manga duhat jage dast ouddal asse Semitalažak dai duolbba ädnami alde, mak læk dam guokta stuora dæno Euftrat ja Tigris gaskast, ja dam guovte dænost læi juokke jage dulve, nuftgo maidai dalge læ. Mutto dam dulve mielde čuovoi hui ollo štančče, mi ädnami mietta biedgana juokke saje, ja dam štančest bocedi juokkelagan gilva hui farga, nuft atte læ arvvedämost, atte Semitalažak legje višsalas ädnambarggek. Mutto dulve i læm masage avkken, go dat oažoi mannat nuftgo datoi. Ila ollo čäce bođi dalle muttom baikedi ja ära sagjai fast i maggarge. Damditi rogge Semitalažak kanalaid, nuft atte čäce bæσαι juokke sagjai. Ja jogak oapategje sigjidi vela juoga, namalassi dam, atte jos si dai jogai rasta galgge bæssat de darbašegje si vadnasid, ja si algge vadnasid rakadet. Mutto dobbe äi læm dušše jogak, dobbe læi maidai märra dastanaga: dat persalaš goppe. Dam goppe rasta si halidegje bæssat, damditi rakadegje si skipaid.

Buok dam oapategje märra ja jogak sigjidi, daihe si oppo daina olbmuiin, guđek dobbe ouddal asse, ja gäi bagjel si vuitte. Mutto änam maidai oapati sigjidi ollo.

Ænam dobbe læi duolbbas, ja duolbba änam læ älelassi vaddasäbbo varjalet go varreädnamak. Alla varek læ dego ladnek, gäppasak varjalek ja vaddasak vuottet. Mutto daggaraš ladnek äi læm Semitalažain. Si ferttijegje ječa suoje rakadet.

Lasetuvvu.

»Nuorttanaste« čalle, prentejegje ja olguvadde læ G. F. Lund, Sigerfjord, Vesteraalen.